

Gedragsprotocol

Ontwikkelen van gewenst gedrag en omgaan met ongewenst gedrag op school

14 april 2023

Ontwikkelen van gewenst gedrag en omgaan met ongewenst gedrag op school

Inhoud

1.	INLEIDING:.....	2
2.	DE VREEDZAME SCHOOL	4
	WAT LEREN KINDEREN IN DE VREEDZAME SCHOOL?	4
3.	CONFLICTEN.....	6
	MEDIATOREN	6
4.	DEFINITIE ONGEWENST GEDRAG	7
	VERBAAL, INCLUSIEF DIGITAAL/MOBIEL:	7
	FYSIEK:.....	7
	INTIMIDATIE:.....	7
	ISOLATIE:	7
	STELEN OF VERNIELEN VAN BEZITTINGEN:.....	7
5.	PESTEN	8
	WAT IS PESTEN?	8
	SIGNALLEN DAT HET KIND GEPEST WORDT.....	8
	DOELSTELLING VAN HET BELEID	8
	VOOR ONZE SCHOOL BETEKENT DIT IN CONCRETE HANDELINGEN VERTAALD:	9
6.	DIGITAAL PESTEN	10
	AANPAK	10
	TIPS	10
7.	AANPAK VAN HET PESTEN	12
8.	ADVIEZEN.....	14
	ADVIEZEN AAN ALLE OUDERS	14
	ADVIEZEN AAN OUDERS VAN GEPESTE KINDEREN	14
	ADVIEZEN AAN OUDERS VAN PESTERS	14
9.	SANCTIEBELEID	16
	BIJLAGE 1 PROCEDURE BIJ TIME-OUT, SCHORSING EN VERWIJDERING.....	17
	TIME-OUT	17
	SCHORSING.....	17
	TUSSENSTAP VOOR VERWIJDEREN VAN LEERLINGEN	18
	OBSERVATIEPLAATS SBO PARK EN DIJK	18
	VERWIJDERING VAN LEERLINGEN	18
	GRONDEN VOOR VERWIJDERING	18
	PROCEDURE VAN VERWIJDERING VAN LEERLINGEN	19
	BIJLAGE 2 OMGANG MET OUDERS DIE DE RUST VAN HET ONDERWIJSPROCES VERSTOREN	20
	AANSPREKEN OP GEDRAG	20
	OPSTELLING VAN DE OUDERS	21
	VERWIJDERING VAN EEN LEERLING OP GROND VAN GEDRAG/OPSTELLING VAN OUDERS	21
	AANHOUDEND ONAANVAARDBAAR GEDRAG	21
	AANHOUDEND NIET MEEWERKENDE OPSTELLING	21

1. Inleiding:

Kindcentrum Wereldwijde is een moderne, open school. Vanuit een christelijke levensvisie richten we een school in waarin we voor leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers gericht zijn op de drie basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie.

Relatie: We zijn een school met een veilig pedagogisch klimaat waarin we met elkaar omgaan op basis van onderling respect en interesse in elkaar. Vanaf de kleutergroepen werken met de methode De Vreedzame School. Daardoor oefenen de kinderen in het respectvol omgaan met elkaar. Daarnaast krijgen de kinderen, als extra ruggensteuntje door deze methode, het omgaan met zichzelf en de ander. Anders gezegd: Voor zichzelf opkomen, maar daarbij de ander in zijn of haar waarde laten.

Onze school is veilig voor leerkrachten, omdat we als gelijkwaardige met elkaar omgaan en gebruik maken van de verschillen tussen collega's, waar het gaat om competenties en talenten. Stagiaires en Studenten van de PABO benoemen dat ook, welkom en gelijkwaardig voelen op deze school in dit team.

Onze school is veilig voor ouders omdat we een open communicatie nastreven en de verantwoordelijkheid voor opvoeding en onderwijs met ouders willen delen.

Competentie: We zijn een school waarin we bij het onderwijsaanbod rekening houden met de verschillen die tussen kinderen bestaan. Elk kind is uniek. We geven ruimte aan talenten en halen uit het kind, wat erin zit. Onze school is veilig voor kinderen omdat we uitgaan van hun uniciteit en daarbij willen aansluiten bij hun talenten.

Autonomie: Als school nemen we de kinderen serieus en geven ze vertrouwen in hun eigen kunnen. In gesprekken met kinderen, gevoerd met de leerkracht of de intern begeleider worden zij gehoord wat betreft de uitvoering van hun werk.

Pedagogisch leef- en leerklimaat

Wij willen een school zijn met een veilig schoolklimaat.

Dit bereiken we door een school te zijn waar:

- Ieder kind kan leren
- Ieder kind wil leren
- We ons verantwoordelijk voelen voor elkaar
- We interesse in elkaar tonen
- Ieder mens (kind) waardevol is en respect verdient
- Een positieve toekomstverwachting leeft
- Ieder mens (kind) uniek is en talenten gewaardeerd worden
- We zorgen voor een opgeruimde, schone en veilige school en omgeving.

Veiligheid is een basisvoorwaarde om te leren. Pas dan zijn kinderen in staat zich sociaal en emotioneel goed te ontwikkelen.

Wij denken bij veiligheid in de school niet alleen aan onze leerlingen, maar zijn van mening dat alle bij de schoolorganisatie betrokkenen, zich veilig moeten voelen. Dit geldt dus voor het team (directie en leerkrachten), en ouders.

Daarnaast neemt de school ook een prominente plaats in, daar waar het gaat om de schoolomgeving in de wijk Broekvelden. Wij streven dan ook naar een buurt, waar iedereen zich betrokken en verantwoordelijkheid voelt voor een veilige omgeving.

Daarom beschrijven wij in dit veiligheidsplan de werkwijze(n) en maatregelen, die wij op schoolniveau inzetten om onze gestelde doelen te bereiken.

Veel afspraken zijn vastgelegd in zogenaamde protocollen, die op school aanwezig zijn. Ook op bestuursniveau liggen veel afspraken vast, betreffende sociale- en fysieke veiligheid, geldend voor alle onder haar bestuur ressorterende scholen.

Algemene doelen:

- Het bevorderen en bewaken van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsaspecten voor alle bij onze school betrokkenen.
- Het creëren van een sociaalpedagogisch klimaat, waar alle betrokkenen zich prettig en gewaardeerd voelen.
- Het bijdragen aan preventie van vormen van incidenten, conflicten en machtsmisbruik.

Om dit te kunnen realiseren vinden wij de volgende uitgangspunten hierbij belangrijk:

- Wij accepteren en respecteren elkaar.
- Wij onderschrijven het uitgangspunt dat mannen en vrouwen, jongens en meisjes gelijkwaardig zijn aan elkaar.
- Iedereen gaat respectvol om met persoonlijke verschillen of verschillen voortkomend uit culturele achtergronden.
- Wij bieden een stimulans aan zelfredzaamheid en weerbaarheid.
- Gemaakte afspraken worden door iedereen nageleefd.

2. De Vreedzame school

De vreedzame School is een leefwijze voor de basisschool die sociale competentie en democratisch burgerschap stimuleert. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap en staan open voor de verschillen tussen mensen. (bijlage 1: beleid Vreedzame school)

Doelen van De Vreedzame school

De vreedzame school streeft er naar om kinderen te leren:

- ✚ Op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
- ✚ Constructief conflicten op te lossen
- ✚ Verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de gemeenschap
- ✚ Een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen
- ✚ Volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht.

Het programma wil naast het aanleren van bovenstaande sociale competenties leren, ook een positief sociaal en moreel klimaat in de school creëren, waar een opvoedende en gedragsregulerende werking van uitgaat.

Wat leren kinderen in De Vreedzame School?

Op schoolniveau streeft het programma naar een positief sociaal en moreel klimaat, waarin leerkrachten prettig werken, handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt, kinderen zich veilig voelen, kinderen zich gehoord en gezien voelen, iedereen bereid is zich te verplaatsen in de ander, iedereen op een positieve manier met elkaar omgaat, de eigen kracht van kinderen benut wordt.

Uit het overzicht blijkt wel dat als in De Vreedzame School gesproken wordt over 'democratisch burgerschap' het niet zozeer gaat om het naleven van de wetten of het gaan stemmen als er verkiezingen zijn. Het gaat vooral over de wijze waarop wij met elkaar omgaan:

- Houden we rekening met elkaar in plaats van alleen met onszelf?
- Hoe zorgen we voor een goed evenwicht tussen individuele vrijheid enerzijds en

verantwoordelijkheid en sociale betrokkenheid anderzijds?

- Hoe gaan we om met verschil van mening?
- Hoe komen we tot een gezamenlijk besluit?
- Hoe lossen we conflicten op?
- Voelen we ons verantwoordelijk voor de gemeenschap?
- In hoeverre zijn we bereid om ons in te leven in elkaar, in de cultuur of de levensstijl van anderen?
- Hoe gaan we om met situaties waarin sprake is van onrechtvaardigheid?
- Stellen we ons actief op als andere kinderen gepest worden?

3. Conflicten

Uitgangspunt in De Vreedzame School is dat er nu eenmaal altijd conflicten (belangentegenstellingen of meningsverschillen) zullen zijn in een situatie waar mensen of kinderen bij elkaar zijn, en dat het zinvol is om iedereen te leren hoe je kunt voorkomen dat er conflicten ontstaan, en dat conflicten ontaarden in ruzie. En hoe je, als een conflict toch in ruzie is ontaard, kan werken aan een constructieve oplossing. Daarbij is de rol van de leerlingen cruciaal. Zij leren, naast de vaardigheden om conflicten constructief op te lossen, ook de verantwoordelijkheid te dragen om dat zelfstandig, zonder hulp van volwassenen, te doen. Voor hun eigen conflicten, maar ook voor conflicten van anderen. Alle leerlingen leren te bemiddelen (mediëren) bij de conflicten van klasgenoten.

Mediatoren

Op Kindcentrum Wereldwijde wordt een aantal leerlingen uit de groepen 7 en 8 als mediator opgeleid. Tijdens de kleine pauze van de bovenbouw surveilleren er naast de pleinwacht die bestaat uit leerkrachten ook mediators. Wanneer er tijdens de pauze een conflict ontstaat die onderling niet opgelost kan worden, kan een mediator zich aanbieden of gevraagd worden om te bemiddelen.

De mediators zijn herkenbaar aan hun gekleurde hes en hun foto hangt op bij de ingang van bovenbouw.

4. Definitie ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag kan zich uiten als pesten. Pesten is een systematische vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Voorbeelden van specifiek pestgedrag zijn:

Verbaal, inclusief digitaal/mobiel:

- Vernederen
- Schelden
- Dreigen
- Belachelijk maken en uitlachen
- Bijnamen geven
- Roddelen
- Briefjes rondsturen

Fysiek:

- Trekken, duwen, spugen
- Schoppen en laten struikelen
- Krabben, bijten, haren trekken

Intimidatie:

- Achterna lopen of opwachten
- In de val laten lopen, doorgang versperren, klem zetten
- Gedwongen bezit afgeven of bepaalde handelingen verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen

Isolatie:

- Uitsluiten
- Steun zoeken bij anderen om te voorkomen dat de ander aansluit bij leuke activiteiten

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed
- Beschadigen of kapotmaken van spullen zoals boeken bekladden, schoppen tegen of gooien met schooltas, banden van fiets leeg laten lopen.

Het verschil tussen plagen en pesten is groot. Kinderen die elkaar plagen kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Tegen af en toe geplaagd worden, moet je kunnen. Je hebt zelfs leuke en vriendelijke plagerijtjes. Plagen gebeurt in alle openheid. Bij pesten is dat anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan de ander. De één wint dus altijd en het andere kind is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk.

5. Pesten

Wanneer ondanks het gebruik en naleven van De Vreedzame School toch pestgedrag ontstaat, dan volgen wij onderstaand beleid.

Wat is pesten?

Pesten is gedrag, dat min of meer bewust, gericht is op één of meer kinderen en dat tot doel en gevolg heeft, dat degene die gepest wordt, zich gekwetst, geraakt, vernederd, afgewezen en/of buitengesloten voelt. Pesten is vaak een ongelijke strijd van een groep tegen een eenling. Meestal gebeurt het stiekem. Als men er achter komt, is het soms al weken en in het ergste geval al maanden aan de gang. Pesten komt in alle groepen in verschillende vormen voor. De gevolgen van pesten kunnen voor het slachtoffer groot zijn, als er niets aan gedaan wordt. Deze kunnen leiden tot onzekerheid, faalangst, slecht zelfbeeld, achterdocht jegens klasgenoten, psychische problemen en eenzaamheid. U kunt ervan uitgaan, dat er op elke school en dus ook op onze school in meer of mindere mate gepest wordt.

Signalen dat het kind gepest wordt.

Dit kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan, of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Doelstelling van het beleid

We willen streven naar een pestvrije school. We vinden, dat we er alles aan moeten doen, om de aan onze zorg toevertrouwde kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat ze zich optimaal ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Voorwaarden: Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem, dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt, of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Voor onze school betekent dit in concrete handelingen vertaald:

1. Pesten aan de orde stellen:
 - regelmatig met de groep over pesten praten.
 - in het begin van het schooljaar naar de groep duidelijk stelling nemen betreffende het fenomeen pesten.
 - als onderdeel tijdens de informatieavond, aan het begin van het schooljaar, aan de orde te stellen.
 - regel van de school en klassenregels bespreken.
 - school en klassenregels laten ondertekenen.
2. Een luisterende en oplettende houding van leerkrachten:
 - alert zijn op signalen.
 - aandacht besteden aan wat kinderen vertellen, of waar ze mee komen.
 - collega's informeren over pestgedrag in verband met pleinwacht.
 - met elkaar werken aan een veilig schoolklimaat voor alle kinderen.
 - je realiseren dat pesten van alle leeftijden is.
3. Ouders erbij betrekken:
 - informatie over de aanpak van pesten in schoolgids.
 - ouders vragen pestgedrag te melden.
 - met ouders praten, wanneer er sprake is van pestgedrag (zowel wat betreft het gepeste kind als de pester).

6. Digitaal pesten

Digitaal pesten is een vorm van pesten. Op het internet of via de mobiele telefoon kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Het is een groeiend probleem. Signalen wat betreffende digitaal pesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van digitaal pesten, volgen er gesprekken met de gepeste leerling en met de dader(s).

Aanpak

Gesprek met de gepeste leerling: De leerkracht laat de leerling zijn verhaal doen en neemt daar de tijd voor. Hij/zij probeert zich in te leven in het kind. Er worden geen verwijten gemaakt. Dat maakt het onveilig voor het kind. De leerkracht geeft de tip om de pester te blokkeren en te verwijderen. Voordat het kind dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.

Opsporen van de dader(s): Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is, zal er getracht moeten worden dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door de gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s): Wij zullen ook goed luisteren naar de kant van het verhaal van dit kind en het serieus nemen. We wijzen op de mogelijk gevolgen voor de gepeste leerling en maken duidelijk dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen strafrechtelijke consequenties volgen.

De leerkracht informeert zowel de ouders van de gepeste leerling als de ouders van de pester over wat er speelt. Dit gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. De leerkracht zal de leerlingen voorlopig blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

Tips

Tips voor leerlingen:

- Doe online niet, wat je offline ook niet doet.
- Onthoud dat iedereen zich op internet anders kan voordoen.
- Geef nooit zomaar je privé-gegevens weg.
- Rare sites? Klik weg.
- Log uit als je je ongemakkelijk voelt.
- Zorg dat de virusscanner ge-update is.
- Reageer niet op vervelende mail of chats, sms'jes en apps.
- Blokkeer vervelende chatters of mailers, sms'jes en apps.
- Computer niet te lang.
- Los problemen samen met je ouders, of de leerkracht op.
- Meld het als je onbeschofte, of gemene mailberichten, sms'jes en apps ontvangt aan je ouders, of de leerkracht. Verwijder volgende e-mails, sms'jes en apps van dezelfde afzender zonder ze te openen. Als daders geen respons krijgen is de lol er voor hen snel af.

Tips voor ouders :

- Surf samen met uw kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.

- Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur, die het kind achter de computer mag doorbrengen.
- Houd goed zicht op de computer en plaats deze, indien mogelijk, op een centrale plaats in huis.
- Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Bekijk regelmatig de historie van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind. Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.
- Gebruik een goede virusscanner en zorg dat deze up to date blijft.
- Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails, spam en nog veel meer.

Tips voor leerkrachten:

- Hang het computerprotocol goed zichtbaar in de klas, nadat je het in de klas besproken hebt.
- Op school gebruiken we internet alleen bij het opzoeken van informatie ten behoeve van een werkstuk of spreekbeurt.
- Blijf in de buurt bij de internettende leerlingen. Controleer of de schoolregels worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven. Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Op school chatten we niet.
- Pesten of bedreigen via mail wordt niet getolereerd.

Bij overtreding van één van bovenstaande afspraken spreekt de leerkracht een 'internetschorsing' uit.

De interne contactpersoon van de school meldt klachten over internetgebruik aan de systeembeheerder. Dit om misbruik in de toekomst te voorkomen. In geval van 'hate-mail' kunnen ze samen nagaan van wie de mail afkomstig is.

7. Aanpak van het pesten

Het kan natuurlijk voorkomen, dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer, nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het gemeld wordt bij de leerkracht. Dit kan gebeuren door ouders, leerlingen, of andere betrokkenen. Als het pesten doorgaat, gaan we activiteiten ondernemen, waarbij alle vijf betrokken partijen (de gepeste, de pester, de meelopers, de leerkrachten en de ouders) aandacht krijgen (vijfsporenbeleid).

Hoe begeleiden we:

1. De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten?
- We laten de leerling zien, dat je soms op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We praten met de ouders, eventueel samen met de intern begeleider, of directie.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, externe hulp in.

2. De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We laten excuses aanbieden.
- We verwachten dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels, zoals die bekend zijn.
- We maken afspraken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.
- We praten met de ouders, eventueel samen met directie.
- We schakelen indien nodig , in overleg met de ouders, externe hulp in en onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester, voor wat hij met het gepeste kind uithaalt, te vergroten.

Mogelijke straffen:

- Kind boeken laten lezen over pesten.
- Kind later naar huis laten gaan in overleg met de ouders.
- Gesprek met ouders/verzorgers over de situatie. Aan hen vragen om aan het probleem een einde te maken. Ouders/verzorgers kunnen niet ontkennen, dat hun kind pest. Alle activiteiten zijn vastgelegd in een gesprek.
- De pester maakt het weer goed met de gepeste leerling (excuses maken)

3. De zwijgende groep leerlingen (meelopers):

- De meeloper zien wij als een passieve pester. Hij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester, omdat hij bang is om zelf gepest te worden. Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Informatie over pestgedrag valt niet onder "klikken". De groep moet dit duidelijk ervaren.

- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij kiezen voor de gepeste leerling.
- We laten zien wat het effect van zijn /haar gedrag is voor de gepeste leerling.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste leerling heeft.
- We schakelen indien nodig , in overleg met de ouders, externe hulp in
- We maken duidelijke afspraken.

4. De leerkracht:

- De leerkracht spreekt de pester aan op zijn gedrag.
- De leerkracht stelt het pestgedrag in de groep aan de orde.
- De leerkracht geeft gemaakte afspraken door (bouwvergaderingen).
- De leerkracht moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak. (Ib-er en orthotheek)

Als leerkrachten het probleem niet willen, of kunnen zien, is de inschakeling van een vertrouwenspersoon mogelijk. Deze kan een klacht indienen bij de landelijke klachtencommissie.

5. De ouders:

Zoals uit bovenstaande blijkt, worden de ouders geïnformeerd en betrokken bij de verdere activiteiten om het pesten te stoppen.

8. Adviezen

Voor ouders is het nooit fijn om te vernemen dat zijn/haar kind pest of gepest wordt. Hieronder adviezen om na te gaan wat u als ouder/verzorger kan doen om pesten tegen te gaan.

Adviezen aan alle ouders

Neem het probleem serieus

Het is een gemeenschappelijk probleem van school, ouders en kinderen en niet alleen van het gepeste kind en zijn/haar ouders.

Praat met uw kind

In gesprekken kan men het kind gevoelig maken voor wat zij anderen aan kunnen doen. Gesprekken lenen zich er ook goed voor om kinderen duidelijk te maken dat de wereld hard kan zijn, maar ook dat kinderen elkaar verschrikkelijke dingen aan kunnen doen. Ook op school praten we met een zekere regelmaat met de kinderen over het fenomeen "pesten".

Leer uw kind voor anderen op te komen

Kinderen hebben over het algemeen een hoog ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel. Je kunt kinderen zo gek krijgen, dat ze de benen uit hun lijf lopen (sponsorloop) om geld op te halen voor een goed doel. Het is ook zaak kinderen zo 'gek' te krijgen, dat ze zich sterk maken tegen pesten op school, door een beroep te doen op hun rechtvaardigheidsgevoel. Een opdracht aan school en ouders.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

Geloof en steun uw kind

Het is belangrijk uw kind te vertellen dat pesten veel voorkomt, maar dat het niet mag gebeuren, dat uw kind er niet zelf voor verantwoordelijk is, dat er veel oplossingen zijn, en dat het pesten moet stoppen. Belangrijk is in elk geval er met uw kind over te blijven praten.

Neem contact op met de leerkracht

Wanneer uw kind 'ander' gedrag vertoont en u weet niet echt wat er aan de hand is, of wanneer u weet dat uw kind wordt gepest, neem dan contact op met de leerkracht. De leerkracht kan het kind dan eens extra observeren. Mocht blijken dat uw kind gepest wordt, dan moet de leerkracht daar op school extra aandacht aan besteden.

Beloon uw kind

Kinderen die gepest worden, krijgen vaak een lage dunk van zichzelf. Stimuleer uw kind door het te laten zien, waar het goed in is.

Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining

Als uw kind langdurig gepest wordt door klasgenootjes, kan het zijn dat het 'anders' is geworden in de omgang met leeftijdsgenootjes. Ze hebben dan hulp nodig om uit die vicieuze cirkel te komen. Vraag op school informatie.

Adviezen aan ouders van pesters

Neem het probleem serieus

Wanneer ouders merken, of van anderen horen, dat hun kind pest, wordt het vaak gebagatelliseerd: 'zo erg is het nu ook weer niet', of ontkend: 'zoiets doet mijn kind niet'. Een advies aan ouders is, wanneer u hoort dat uw kind pest, om dit niet als een beschuldiging op te vatten, maar na te gaan of het waar is. Als het waar is, kunt u er iets aan doen, als het niet waar is, kunt u het naast u neer leggen.

Probeer uw kind gevoelig te maken voor wat het andere aandoet

Praat erover met uw kind. Vaak weten pesters niet wat ze anderen aandoen. Confronteer

uw kind met de gevolgen van pesten. Dat kan bijvoorbeeld ook met een (voor)leesboek. Enkele leesboeken, waarin pesten voorkomt, zijn:

- Hans Mijnders : Geen keus.
- Hans Mijnders: Stres in groep 6.
- Ole Lund Kirkegaard: Pudding Tarzan.
- Carrie Slee: Spijt.
- Carrie Slee: Kaatje Knal en de biefstukbende.
- Max Lucadoboeken.

Leg uit waarom u straft

Vertel altijd waarom u uw kind straft, als dat nodig is. Laat merken dat u alleen straft, om uw kind ervan te laten leren. Straffen is dus niet erg en moet ook soms (je kan niet blijven praten), maar het moet wel altijd een doel hebben. Geef een eventuele straf direct na wat fout is gegaan. Een kind leert er vrijwel niets van als hij een dag later pas wordt gestraft.

9. Sanctiebeleid

Bij het bestrijden van pesten past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn, welke maatregel, bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn, wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Stap	Gedrag	Sanctie	Door wie
1.	Eenmalig geconstateerd pestgedrag	-Gesprek over omgangsregels -Ingaan op evt. sancties	Leerkracht
2.	Pesten blijft doorgaan	-Straffend gesprek -Lezen boek over pesten of pestgedrag -Opstel schrijven over pesten -Gesprek met ouders/verzorgers over pesten	Leerkracht overlegt met IB-er
3.	Pesten blijft na stap 2 doorgaan	-Gesprek met ouders/verzorgers -Afspraken over te verwachten gedrag wordt schriftelijk vastgesteld (handelingsplan gedrag) en door ouders/verzorgers en leerling ondertekend. -Protocol schorsen en verwijderen wordt met ouders/verzorgers besproken. -Straf gaat door	Leerkracht overlegt met IB-er en directie
4.	Gedrag blijft gehandhaafd, geen verbetering merkbaar.	-Protocol schorsen en verwijderen wordt gevolgd.	Directie in overleg met bestuur D4W, leerplichtambtenaar en swv.

Wanneer stap 1 t/m 4 geen positief resultaat opleveren, treden de aanpakfases in werking. Afhankelijk van hoe lang de pester/leerling door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag/ongewenste gedrag en geen verbetering toont in zijn/haar gedrag, zal minimaal één en maximaal alle fases aan de orde komen (naar inzicht van de leerkracht).

Fase a	Pester/leerling verblijft in de nabijheid van de leerkracht of krijgt een time-out van een dag(deel) in een andere groep.
Fase b	Nadrukkelijke vraag aan ouders om medewerking: negatief gedrag moet stoppen. IB/directie is bij dit gesprek aanwezig. Gespreksverslag in Parnassys.
Fase c	Tijdelijke schorsing uit de groep (max. 2 weken): in andere groep of andere ruimte in school. Gezond klimaat opbouwen in de groep. Eventueel externe deskundige hulp inschakelen. IB/directie coördineert.
Fase d	Tijdelijke schorsing en/of definitieve verwijdering van school. Directie initieert en coördineert. Zie procedures in bijlage 1.

Bijlage 1 Procedure bij time-out, schorsing en verwijdering

Onder ernstig ongewenst gedrag verstaat de school:

Voortdurend, storend en/of agressief gedrag van de leerling;

Bedreigend of agressief gedrag van ouders/verzorgers van de leerling. Van belang hierbij is dat het aannemelijk moet zijn dat herhaling niet is uitgesloten. Er moet gegronde vrees bestaan voor de veiligheid van het personeel of de andere leerlingen of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs.

Toelichting:

Ondanks een goede definitie blijft iedere situatie anders. Het is ook goed mogelijk dat handelingsverlegenheid reden kan zijn voor het schorsen of verwijderen van een leerling. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het onvermogen de noodzakelijke onderwijszorg te bieden, belemmering van het onderwijs aan overige leerlingen, gevaar voor overige leerlingen etc.

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
2. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.
3. De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag.
4. De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
5. Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
6. De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
7. De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan de directeur overgaan tot een formele schorsing.

1. De directeur is door het College van Bestuur gemandateerd tot het nemen van schorsingsbesluiten volgens onderstaand stappenplan.
2. Per voorval kan een leerling maximaal voor een periode van 5 dagen geschorst worden.
3. De directeur zorgt ervoor dat de leerling op zijn/haar niveau huiswerk krijgt.
4. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten kan schorsing pas ingaan als de ouders/verzorgers daarvan op de hoogte zijn.
5. Een schorsing wordt onder opgaaf van redenen schriftelijk bevestigd aan de ouders/verzorgers.

6. Voordat wordt besloten tot schorsing van drie dagen of meer, hoort het bevoegd gezag de betrokken ouders (art. 44 lid 4 WPO). Bij een kortere schorsing nodigt de directeur de ouders (en evt. de leerling) uit voor een gesprek over de schorsing.
7. De directie stelt namens het College van Bestuur de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie schriftelijk in kennis van de schorsing.

Tussenstap voor verwijderen van leerlingen

Observatieplaats SBO Park en Dijk

In elke onderwijsorganisatie kan het voorkomen dat niet meer tegemoet gekomen kan worden aan de onderwijsbehoefte van een leerling, maar nog niet helder is of de leerling plaatsbaar is in het SBO. Daarom is beleid geformuleerd waarop de leerkracht en/of de directie kan teruggrijpen. De observatieplaats op SBO Park & Dijk is bedoeld voor leerlingen met acute problematiek en onvoldoende zicht op onderwijsbehoeften en eventuele belemmeringen. (zie beleid aanneme en verwijderen van D4W)

Verwijdering van leerlingen

De beslissing om een leerling van de school te verwijderen ligt bij het CvB. Bij de besluitvorming dient het CvB rekening te houden met de wettelijke voorschriften en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Zorgvuldigheidsbeginsel, De beslissing tot verwijdering dient zorgvuldig te worden voorbereid.

Gelijkheidsbeginsel, Gelijke gevallen en situaties dienen gelijk te worden behandeld.

Vertrouwensbeginsel, Een ouder dient te kunnen vertrouwen op wat het bevoegd gezag zegt of doet. Verbod

Evenredigheidsbeginsel, Het bevoegd gezag dient bij zijn beslissing rekening te houden met de nadelige gevolgen van de beslissing voor de betrokken leerling en zijn/haar ouders of verzorgers.

Motiveringsbeginsel, De beslissing van het bevoegd gezag moet duidelijk zijn gemotiveerd, dat wil zeggen de redenen van het besluit moeten herkenbaar en duidelijk zijn geformuleerd

Gronden voor verwijdering

1. Een leerling kan op grond van de volgende gronden worden verwijderd:
2. een voortdurend, storend, agressief gedrag van de leerling, waardoor de voortgang van het onderwijs wordt verstoord;
3. de leerling vergt een onevenredig groot deel van de schoolorganisatie;
4. de school kan niet meer tegemoet komen aan de onderwijsbehoefte van de leerling;
5. bedreigend of agressief gedrag van de ouders van de leerling waarbij herhaling niet is uitgesloten en waardoor gegronde vrees is ontstaan voor de veiligheid van het personeel of de leerlingen of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs
6. de leerling en/of de ouders respecteren niet langer de Protestantse Christelijke identiteit van de school.

Procedure van verwijdering van leerlingen

De zorgen worden gedeeld met de ouders. Een planmatige intensieve aanpak heeft niet geleid tot verbetering. Externe deskundigen worden geraadpleegd.

Het voornemen tot verwijdering wordt door de directeur van de school gemeld bij het CvB.

Het CvB hoort de medewerkers van de school (o.a. de leerkracht en de directie). Het CvB kan extern advies vragen van een deskundige.

Het CvB hoort de ouders.

CvB besluit de leerling te verwijderen.

Het CvB zoekt gedurende 8 weken naar een andere school.

Ouders kunnen gedurende 6 weken na ontvangst van het besluit tot verwijdering in beroep gaan tegen het besluit. (De termijn vangt aan met ingang van de dag waarop de beslissing door (aangetekende) verzending of uitreiking aan de ouders is meegedeeld)

Het CvB hoort de ouders over hun bezwaar.

Het CvB neemt een besluit.

Voor verdere uitwerking van de bovenstaande stappen, zie beleid aanname en verwijderen van de stichting D4W.

Bijlage 2 Omgang met ouders die de rust van het onderwijsproces verstoren

Soms kan het gedrag van de ouders verstorend werken op de goede relatie die tussen school en ouders behoort te bestaan om de eerste taak van een school te bereiken, namelijk het geven van goed onderwijs aan een leerling. Er behoort een gezonde wisselwerking te zijn tussen opvoeders en de leerkrachten met inachtneming van ieders rol ten opzichte van de leerling. Dit betekent overigens dat een gezonde kritische opstelling van ouders ten opzichte van het onderwijs dat hun kind ontvangt deze wisselwerking alleen maar ten goede kan komen. De school zet zich tot uiterste in om goed onderwijs te verzorgen, maar is daarbij niet onfeilbaar, zodat het meedenken van ouders in dezen alleen maar de kwaliteit doet verbeteren.

Er zijn diverse stappen aangewezen om te trachten te voorkomen dat geschillen met ouders ontaarden in conflicten waarbij het gedrag van ouders onaanvaardbaar wordt.

Aanspreken op gedrag

Indien zich een eerste incident met een ouder voordoet¹ dan is het zaak dat door de directeur van de school – ook als deze het onderwerp van het incident is – gepoogd wordt om de ouder te kalmeren en met deze in een eerste gesprek te gaan en te wijzen op de regel dat ouders, leerlingen en personeel met respect met elkaar dienen om te gaan, en vervolgens de ouder te verzoeken alsnog op rustige wijze zijn klacht te vertellen en toe te lichten.

Afhankelijk van de ernst van het gedrag² kan het gesprek worden gevolgd door een brief waarin duidelijk de omgangsnormen op de school worden uitgelegd en dat daarom dergelijk gedrag niet wordt getolereerd.

Wanneer desondanks dit storende gedrag van de ouder(s) zich herhaalt of zich voortzet³, dan dienen betrokken ouders nogmaals voor een gesprek te worden uitgenodigd door de directeur. In dit gesprek moet worden gewaarschuwd dat als zich nog één keer een incident voordoet dan zal worden overgegaan tot het ontzeggen van de toegang tot de school en haar terreinen. Dit gesprek wordt altijd schriftelijk bevestigd.

Wanneer het gedrag van de betrokken ouder(s) onaanvaardbaar blijft dient een derde gesprek plaats te vinden waarbij wordt medegedeeld dat de toegang tot school en terreinen met onmiddellijke ingang voor vijf weken wordt ontzegd, behoudens op uitdrukkelijke uitnodiging door de directeur. Deze ontzegging moet per aangetekende brief (met bericht van ontvangst) worden bevestigd waarin tevens een uitnodiging om in de laatste week van de ontzegging nog te overleggen, moet zijn opgenomen.

De school dient van deze ontzegging de wijkagent in te lichten. De school is immers niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouders zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. Dit is voorbehouden aan “de sterke arm” wegens lokaal-/terreinvredebreuk.

De wijkagent kan eventueel proces-verbaal opmaken.

¹ Bijvoorbeeld op niet mis te verstane toon ‘verhaal’ halen door een ouder bij een leerkracht

² bijvoorbeeld met stemverheffing het “verhaal” halen bij de juf in aanwezigheid van haar volledige klas, waarbij ook scheldwoorden vallen

³ met storend gedrag waarbij bijvoorbeeld de juf of meester demonstratief wordt genegeerd, er kwaad wordt gesproken over leerkrachten

Mocht in de laatste week van de ontzegging het gesprek positief verlopen, dan kan de ontzegging door het bestuur worden opgeheven.

Opstelling van de ouders

Wanneer er sprake is van een leerling met ondersteuningsbehoefte is de medewerking van ouders op velerlei terreinen noodzakelijk. Te denken valt aan het toestemming geven voor nadere onderzoeken naar factoren in de leerling die het leerproces teveel belemmeren, cognitief en/of sociaal.

Wanneer ouders niet willen meewerken aan noodzakelijke onderzoeken, is een indringend gesprek met deze ouders in het bijzijn van de intern begeleider en de leerkracht noodzakelijk om hen er van te overtuigen dat zonder hun medewerking de school niet het vereiste goede (passende) onderwijs aan de leerling kan geven. Waarschijnlijk zal het niet bij één gesprek blijven om de medewerking van de ouders te verkrijgen. In het belang van de leerling moet de school zich tot het uiterste inspannen om in overleg tot de juiste onderzoeken en ondersteuning te komen.

Verwijdering van een leerling op grond van gedrag/opstelling van ouders

Het gedrag van de ouders kan op twee manieren een grond vormen voor verwijdering van een leerling.

Aanhoudend onaanvaardbaar gedrag

De school is zich ervan bewust dat een leerling niet verantwoordelijk is voor het gedrag van zijn ouders. Dit betekent dat als het met de leerling op school niet slecht gaat het eigenlijk niet verantwoord is om de leerling te verwijderen. Deze mag als het even kan niet de dupe worden van het gedrag van zijn ouders. Alleen als het (wan)gedrag van zijn ouders blijft aanhouden zal de school niet anders kunnen dan de leerling te verwijderen nadat een nieuwe school bereid is gevonden de leerling toe te laten.

Aanhoudend niet meewerkende opstelling

Wanneer uit het leerlingdossier blijkt dat de school zich tot het uiterste heeft ingespannen om de medewerking van de ouders te verkrijgen, en het evident is dat zonder deze medewerking de school in een situatie van handelingsverlegenheid is gekomen – er kan bijvoorbeeld hierdoor geen goed ontwikkelingsperspectief worden opgesteld- dan is verwijdering, nadat er een andere school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, aan de orde.

op met de ouders/verzorgers en informeert hun over het voornemen tot verwijdering. De ouders/verzorgers (en de leerling vanaf 12 jaar oud) worden uitgenodigd door de directeur/het bevoegd gezag en worden gehoord.

Het uiteindelijke besluit tot verwijdering wordt ter kennisgeving opgestuurd naar het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.

De directeur informeert de ouders/verzorgers schriftelijk en met redenen over het besluit tot verwijdering. Zie bijlage 6. De directeur of het bevoegd gezag wijst de ouders/verzorgers op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.

De ouders kunnen tot zes weken na het besluit van het bevoegd gezag een bezwaarschrift indienen. Het bevoegd gezag is verplicht de ouders/verzorgers te horen over het bezwaarschrift. Ouders/verzorgers wordt gewezen op de mogelijkheid zich in dit gesprek te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon.

Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

Definitieve verwijdering is pas mogelijk nadat het bevoegd gezag een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs voor de leerling heeft gevonden. De leerling kan slechts worden uitgeschreven, als een kennisgeving van inschrijving van een nieuwe school is ontvangen. Als het bevoegd gezag gedurende acht weken er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen, dan mag toch worden overgegaan tot definitieve verwijdering.

De ouders/verzorgers worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de definitieve verwijdering.